

GLAGOLSKI PRIDJEV TRPNI

Osim za tvorbu pasiva glagolski pridjev trpni upotrebljava se kao **atribut** i **predikatni proširak**. 613

*Subota je dan kada valja dati Velome Joži **pečenu** kravu.*

*Nastade **ubrzano** kretanje.*

*A tvrđava je zbilja, otkad je ostala pusta, **prestrašenom i začuđenom** oku kazivala tolike stvari kao daleka **uzburkana** pučina.*

*Malo ga **začuden** pogleda kad ga vidje da je znojan.*

***Zaokupljen** tim mislima, nije ni pošao u dvor da otkaže.*

GLAGOLSKI PRILOG SADAŠNJI

Glagolski prilog sadašnji odnosi se prema predikatu rečenice kao njegov **proširak**: 614

***Vadeći** iz džepa pračku, dječak je u brzini izvukao i pismo.*

***Vraćajući** se s daleke šetnje u grad, naiđem putem na odvratan prizor.*

*Od riječke strane plovi austrijski neki ratni brod **štropoćući** i **dimeći**.*

*Starac je stupao pognuto **vukući** teško nogu za nogom.*

***Šuteći** je pojeo svoju večeru.*

*Otac je šetao **ne gledajući** ni u koga.*

GLAGOLSKI PRILOG PROŠLI

Glagolski prilog prošli također se odnosi prema predikatu kao njegov **proširak**. 615

*Govornik je ustao, prešao dlanom preko čela i, **podigavši** glavu, pogledao narod.*

*Općinski bilježnik, blagajnik i pisari promrmljaše nešto i **ne pogledavši** Mike.*

***Postigavši** tako visok plasman u prvim natjecanjima Petrović se odmah uvrstio među favorite.*

***Izvršivši** svoju dužnost ti ćeš dati primjer kolebljivcima.*

PASIV

Obavijest o vršenju neke radnje može se dati aktivnom i pasivnom rečenicom. 616

Aktiv

Marka su pobijedili.
(objekt) (predikat)

Pasiv

Marko je pobijeden.
(subjekt) (predikat)

- služba glagolskih pridjeva da sudjeluju u tvorbi složenih glagolskih oblika, i to tako da radni glagolski pridjev služi za tvorbu aktivnih (perfekt: *pročitao je*, pluskvamperfekt: *bio je pročitao*, futur drugi: *bude pročitao*, kondicional prvi: *pročitao bi* i kondicional drugi: *bio bi pročitao*), a trpni glagolski pridjev za tvorbu pasivnih glagolskih oblika (svi su takvi oblici složeni, npr. *biti pročitani*, *pročitani je*, *bio je pročitani*, *bit će pročitani*, *bio bi pročitani*, *bivši pročitani*).
723. Glagolski pridjevi, posebice trpni, mogu prijeći i u službu pravih pridjeva. No oni tada gube glagolska svojstva (gube značenje radnje, a dobivaju značenje svojstva), pa se od drugih pridjeva razlikuju samo podrijetlom, npr. *zrelo voće*, *truli sporazum*, *požutjeli papiri*; *pročitane knjige*, *plaćeni računici*, *ugovoreni sastanak*.
724. Glagolski pridjev radni dolazi i u posebnoj službi optativa ili željnoga načina, npr. *Bog vas poživio!* i sl. (v. par. 712).

Glagolski prilozi

725. Glagolski su prilozi također „mješanci”, i to između glagola i priloga (kako im i ime kaže). Oni naime također zadržavaju tzv. unutarnja glagolska svojstva (glagolski vid i (ne)prijelaznost), a dobivaju svojstva priloga, tj. riječi koje označuju okolnosti u kojima se odvija glagolska radnja. Oni su stoga prikladni da označuju radnju kao okolnost, što je i njihova glavna služba. Glagolski prilog sadašnji (npr. *čitajući*) označuje okolnost u obliku radnje koja je istodobna s drugom radnjom, npr. *Čitajući zastajkuje*, a glagolski prilog prošli označuje okolnost u obliku radnje koja prethodi drugoj radnji, npr. *Pročitavši zastane*.
726. Glagolski prilog sadašnji najčešće ima značenje koje odgovara značenju vremenske surečenice s veznikom *dok*, npr. *Čitajući, zastajkuje* (usp. *Dok čita, zastajkuje*), ali se tomu značenju mogu pridružiti i nijanse načina, npr. *Čita zastajkujući* (usp. *Čita na taj način da zastajkuje*), uzroka, npr. *Misleći da nećemo doći, počeli su raspravu* (usp. *Kako su mislili da nećemo doći, počeli su raspravu*), dopuštenja, npr. *Ni radeći dvostruko, nije uspio* (usp. *Iako je radio dvostruko, nije uspio*) ili uvjeta (pogodbe), npr. *Ni dubeći na glavi, ne bi to postigao* (usp. *Ni kad bi dubio na glavi/ ni da dubi na glavi, ne bi to postigao*).
727. Glagolski prilog prošli najčešće ima značenje koje odgovara vremenskoj rečenici sa zavisnom surečenicom koja označuje prethodnost (anteriornost, prijevremenost), npr. *Pročitavši, zastane* (usp. *Kad pročita, zastane*), ali mu isto tako mogu biti svojstvene i nijanse uzroka, npr. *Sjetivši se prijatelja, odmah priđe telefonu* (usp. *Budući da se sjetio prijatelja, odmah priđe telefonu*), dopuštenja, npr. *Ni posjetivši njega, nisi ništa postigao* (usp. *Nisi ništa postigao iako si posjetio i njega*) ili uvjeta, npr. *Ni razbivši mu nos, ne bi ga uvjerio* (usp. *Da mu i nos razbije, ne bi ga uvjerio*).

728. Oblici jeva, f tamna jica de

729. U reče priloži but i a riječi padež se pro čkim 1115)

730. Padež kose. u spo uvod članu i vok strum

731. Nom tagr druš razu

732. Uz r sasta kao

733. Prin zaka tvar

734. Osu On